

**Besluit van de Raad van het BIPT
van 27 september 2021
betreffende
de analyse van de tariefverhogingen van bpost
voor het kleingebruikerspakket voor het jaar 2022**

Niet-vertrouwelijk versie

INHOUDSOPGAVE

1. Doel	3
2. Retroacten	4
3. Analyse van de tariefverhogingen voor het kleingebruikerspakket voor het jaar 2022	6
3.1. Wettelijke basis	6
3.1.1. <i>Tariefregels</i>	6
3.1.2. <i>Bevoegdheid van het BIPT</i>	8
3.2. De nieuwe tarifiering van bpost voor 2022	9
3.3. Analyse	12
3.3.1. <i>De verhogingen</i>	12
3.3.2. <i>Analyse van de tariefprincipes</i>	18
3.3.3. <i>Correctie voor de eindrechten</i>	19
3.4. Toepassing van de price cap	20
3.4.1. <i>Berekening van de correctiefactor "X"</i>	21
3.4.2. <i>Bemerkingen van het BIPT aangaande de correctiefactor "X" en het kostenoriëntatieprincipe</i>	24
3.4.3. <i>Berekening van de inflatie</i>	26
3.4.4. <i>Berekening van het plafond</i>	26
3.4.5. <i>Toepassing van het plafond</i>	27
4. Algemene conclusie	28
5. Beroepsmogelijkheden	29
Bijlage 1. Berekening van het gewogen gemiddelde van de tariefverhogingen	30
Bijlage 2. Impact van de eindrechten	31
Bijlage 3. Samenvatting van de berekening van de price-cap uitgevoerd door bpost	32

1. Doel

1. Dit besluit betreft de controle van de inachtneming van de regels voor de berekening van tariefverhogingen van de producten en diensten van het "kleingebruikerspakket" van bpost NV voor het jaar 2022, waarvoor de enkelstuktarieven gelden. Deze controle wordt verricht overeenkomstig artikel 18 van de wet van 26 januari 2018. Ook wordt de conformiteit met artikel 7 van het beheerscontract¹ betreffende de universele postdienstverplichtingen nagegaan.

2. De enkelstuktarieven zijn de tarieven van de producten die bestemd zijn voor privégebruikers (of voor de zakelijke gebruikers die geen verminderde tarieven zouden krijgen voor de afgifte van massaproducten). Enkelstuktarieven variëren niet volgens het afgegeven volume of de voorbereiding van de zendingen.

¹ Beheerscontract tussen de Staat en de naamloze vennootschap van publiek recht bpost betreffende de universele postdienstverplichtingen voor de periode 2019-2023, *BS* van 2 mei 2019, p. 42502-42530.

2. Retroacten

3. Op 29 juni 2021 heeft bpost bij het BIPT zijn verzoek om tariefverhoging voor 2022 ingediend voor de producten die behoren tot het kleingebruikerspakket.
4. Met een brief van 12 juli 2021 vraagt het BIPT enerzijds bijkomende informatie aan bpost over de onderbouwing van de geschatte volumes (informatie die relevant is voor de price-capberekening) door middel van de gerealiseerde volumes 2020. Anderzijds waren er vragen over wijzigingen in productnamen of groeperingen en aangaande verschillen in prijsstijgingen.
5. Zo spreekt bpost in zijn verzoek van het indelen in vijf zones voor de pakketten binnen 'Bpack World Light'. Hierbij vraagt het BIPT naar de motivatie voor deze indeling, naar de onderliggende landen en de gehanteerde methodologie om een vergelijking met de situatie anno 2021 mogelijk te maken. Ook voor 'Bpack World' en 'Bpack World online' lijkt er een wijziging met betrekking tot de zones te hebben plaatsgevonden. Tevens merkt het BIPT op dat de producten met benaming 'Economy' anno 2022 de naam 'Non-prior' zullen krijgen. De vraag die daarbij rijst is of er enkel een naamswijziging zal worden doorgevoerd of er eveneens ook productkenmerken wijzigen. Daarnaast lijken de productgroepen 'Bpack Mini-Parcels 2' en 'Bpack Mini-Parcels 2 (per 5)' te verdwijnen. Een laatste vraag aangaande wijzigingen in producten had betrekking tot de twee nieuwe producten, namelijk internationaal uitgaande pakketten van 0-2kg of 2-10kg leverbaar in een postaal punt in Nederland of Frankrijk (in casu 'BPACK WORLD PUDO (NL-FR) 0-2kg' en 'BPACK WORLD PUDO (NL-FR) 2-10kg'), die bpost bij de vorige aanvraag tot tariefverhoging (29 juni 2020) had aangekondigd. Deze producten doken niet op in de productenlijst voor 2020², dus vermoedelijk verschenen ze pas in 2021.
6. Tenslotte, vraagt het BIPT naar de motivatie van bpost aangaande de geplande uitgesproken prijsstijging voor prior brievenpost anno 2022 bij de kleingebruiker (door middel van postzegels, de MAFF³ of label) terwijl er voor bijvoorbeeld bulkgebruiker (admin mail⁴) in prior amper sprake is van een prijsverhoging. Hierbij gaat het om uitgesproken stijgingen (zie 3.2 en 3.4.1) die de geschatte (gewogen gemiddelde) volumedaling zelfs zullen overstijgen.
7. In zijn brief van 15 juli 2021 voorziet bpost enerzijds in de gerealiseerde volumes per productlijn voor 2020. Anderzijds voorziet bpost ook in antwoorden op de gestelde vragen. Betreffende 'Bpack World Light' meldt bpost dat er voorheen in theorie ook reeds vijf zones bestonden, maar dat zone 3 en 4 in realiteit werden samengenomen omdat de tarieven identiek waren. Dit zal vanaf 2022 niet langer het geval zijn. Tevens zullen het Verenigd Koninkrijk, Noorwegen en Zwitserland in 2022 van zone 2 naar zone 3 verhuizen om rekening te houden met de Europese btw-regels en mogelijke douaneprocedures. Deze zullen een groep vormen met soortgelijke landen in zone 3. Voor de niet-Europese landen rond de Middellandse Zee, zone 4, zijn de transportkosten aanzienlijk sterker gestegen dan voor de landen in zone 3, wat volgens bpost een prijsdifferentiatie nodig maakt. Idem voor de Verenigde Staten, waar volgens bpost de kosten van transport aanzienlijk zijn gestegen, voornamelijk als gevolg van de EAD (Electronic Advanced Data). Vanaf 2022 zal er slechts één tarief per zone zijn, waarbij de verschillende bestaande gewichtsklassen zullen worden gegroepeerd in één gewichtsklasse van 0-2 kg. Dit tarief zal voor elke zone afzonderlijk kunnen variëren, terwijl voorheen de tarieven voor de verschillende zones aan identieke

² Besluit van 22 juni 2021 betreffende de oplijsting en indeling van producten en diensten verstrekt door de universeldienstaanbieder voor het jaar 2020

<https://bipt.be/operatoren/publication/besluit-van-22-juni-2021-betreffende-de-oplijsting-en-indeling-van-producten-en-diensten-verstrekt-door-de-universeldienstaanbieder-voor-het-jaar-2020>

³ 2 MAFF staat voor 'machine à affranchir' oftewel frankieermachine in het Nederlands. Waarbij men zelf kan frankeren met een frankieermachine en dus geen postzegels meer dient te plakken.

⁴ Admin mail oftewel administratieve brievenpost

wijzigingen onderhevig waren. Aangaande de berekening van de tariefstijging meldt bpost dat voor elk van de vijf zones de prijsstijging voor 2022 gebaseerd is op een vergelijking met het huidige gemiddelde tarief van 2021 (voor de vergelijkbaarheid op basis van een constructie met vijf identieke zones). Het huidige gemiddelde tarief van 2021 wordt berekend aan de hand van de meest recente volumes naar elk van de vijf zones en per gewichtsklassen die in 2021 bestaan. Voor de producten 'Bpack World' en 'Bpack World online' kwam trouwens eenzelfde evolutie richting bovenstaande vijf zones tot stand.

8. Voor de producten die voorheen de naam 'Economy' kregen bevestigt bpost dat inderdaad enkel de naam zal worden gewijzigd naar 'Non-Prior'. De productkenmerken blijven aldus dezelfde. Bpost confirmeert tevens dat de producten 'Bpack Mini-Parcels 2' en 'Bpack Mini-Parcels 2 (per 5)' niet meer worden verkocht. Voor 2021 waren deze nog opgenomen, maar werden ze in realiteit reeds niet langer aangeboden. Aangaande de producten 'Bpack World PUDO (NL-FR) 0-2kg' en 'Bpack World PUDO (NL-FR) 2-10kg' stelt bpost dat deze niettemin reeds werden gelanceerd in 2020, [VERTROUWELIJK].
9. Aangaande de verschillen in tariefverhogingen tussen prior brievenpost bij de kleingebruiker enerzijds en prior brievenpost bij de grootgebruiker (bulk) anderzijds meldt bpost dat afgezien van het feit dat bpost niet verplicht is identieke prijsverhogingen toe te passen of perfect identieke marges te behalen voor al zijn producten, deze 3 producten (postzegels, MAFF en Admin) tevens verschillende onderliggende kosten kennen alsook verschillende volumetrends.
10. Conform artikel 19 van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector, dat het volgende stelt: "*De Raad biedt elke persoon die rechtstreeks en persoonlijk bij een besluit betrokken is, de gelegenheid om vooraf gehoord te worden. De besluiten van de Raad worden aan de personen die rechtstreeks en persoonlijk betrokken zijn en aan de minister meegedeeld.*", kreeg bpost tot 15 september 2021 om opmerkingen aangaande het ontwerpbesluit te formuleren evenals aanduidingen van vertrouwelijkheid te maken.
11. Bpost zond via een brief van 15 september 2021 zijn aanduidingen in verband met de vertrouwelijkheid door. Tevens had bpost opmerkingen aangaande de competentie van het BIPT om ex-ante en ex-post controles uit te voeren, de gehanteerde vergelijkingen aangaande tariefstijgingen en het bestaan van variabele kosten. Deze opmerkingen worden doorheen het besluit toegelicht.

3. Analyse van de tariefverhogingen voor het kleingebruikerspakket voor het jaar 2022

3.1. Wettelijke basis

3.1.1. Tariefregels

3.1.1.1. Definitie van het kleingebruikerspakket

12. Overeenkomstig artikel 18, § 1, van de wet van 26 januari 2018, het kleingebruikerspakket, waarvoor de enkelstuktarieven gelden, omvat :
- 1° binnenlandse standaard brievenpost waarvan het gewicht lager is dan of gelijk aan 2 kg;
 - 2° de standaard uitgaande grensoverschrijdende post waarvan het gewicht lager is dan of gelijk aan 2 kg;
 - 3° de uitgaande binnenlandse en grensoverschrijdende postpakketten tot 10 kg;
 - 4° de aangetekende zendingen en de uitgaande binnenlandse en grensoverschrijdende zendingen met aangegeven waarde.

3.1.1.2. Na te leven principes

13. De voorwaarden, de procedure en de berekeningsregels die op de tariefverhogingen van toepassing zijn, zijn wettelijk vastgelegd door de Belgische wetgever, meer bepaald in de wet van 26 januari 2018 betreffende de postdiensten (verder: de postwet).
14. Meer bepaald beschrijft artikel 17 van de wet van 26 januari 2018 een aantal principes die de aanbieder van de universele dienst, in casu bpost, in acht moet nemen wanneer hij tariefverhogingen wil doorvoeren.
15. Deze principes worden als volgt beschreven in artikel 17, § 1 van de postwet:

“§1. De tarieven voor elk van de diensten die deel uitmaken van de universele dienstverlening door de aanbieder van de universele dienst worden met inachtneming van de volgende beginselen vastgesteld:

*1° de tarieven zijn **betaalbaar**;*

*2° de tarieven zijn **kostengeoriënteerd en stimuleren een efficiënte aanbieding van de universele dienst**;*

*3° het tarief van de diensten aangeboden tegen enkelstuktarieven is **identiek over het gehele grondgebied** van het Rijk, ongeacht de plaats van ophaling en distributie, onverminderd het recht van de aanbieder(s) van de universele dienst om met gebruikers individuele prijsafspraken te maken;*

*4° de tarieven zijn **transparant en niet-discriminerend**. Zowel prijzen als voorwaarden worden zonder discriminatie toegepast;*

5° wanneer een aanbieder van de universele dienst speciale tarieven toepast, bijvoorbeeld voor diensten voor zakelijke gebruikers, aanbieders van grote partijen post of tussenpersonen

die post van verschillende gebruikers samenvoegen, past hij de beginselen van transparantie en non-discriminatie toe ten aanzien van zowel de eigenlijke tarieven als de betreffende voorwaarden. De tarieven en de betreffende voorwaarden worden steeds op dezelfde wijze toegepast zowel tussen derden onderling als tussen derden en aanbieders van de universele dienst die gelijkwaardige diensten aanbieden. [...]"

16. Artikel 18, § 4 van de postwet stelt het volgende aangaande de 'price-cap':

"Wanneer een prijsverhogingsaanvraag van de aanbieder van de universele dienst met betrekking tot de tarieven van de diensten behorende tot het kleingebruikerpakket de price-cap bedoeld in artikel 18, § 1, respecteert, worden de tarieven conform geacht met de verplichtingen van betaalbaarheid en kostenoriëntering bedoeld in paragraaf 1, 1° en 2°. [...]"

17. De price-cap formule zelf wordt weergegeven door middel van artikel 19, § 1, 1° van de postwet:

"De gewogen tariefverhoging, zoals gedefinieerd, is lager dan of gelijk aan de verhoging van het gezondheidsindexcijfer tussen de maand april van het voorlaatste jaar en de maand april van het jaar n-1 dat voorafgaat aan de toepassing van de tariefverhoging, verminderd met een correctiefactor "X"."

$$\sum_{j=1}^N W_{j,n-2} \times M_{j,n} \leq \left(\frac{I_{n-1}}{I_{n-2}} * [1 - X] - 1 \right)$$

en

$$X = V / (1 + V) + KRF * EWW$$

18. Voor de toepassing van deze formule wordt rekening gehouden met de hierna vermelde principes, zoals opgesomd in artikel 19 van de postwet :

"§2. De aanbieder van de universele dienst kan de tariefaanpassingen vanaf 1 januari van elk jaar toepassen. Deze hoeven niet tegelijk te worden toegepast en mogen over het jaar worden gespreid."

"§3. Indien de aanbieder van de universele dienst zijn prijzen tijdens een kalenderjaar niet zo veel verhoogt als is toegestaan ingevolge de toepassing van de price-cap bedoeld in artikel 18, § 1, en berekend volgens de formule vastgesteld in paragraaf 1, mag hij die overblijvende marge in de loop van de volgende drie jaar gebruiken. Dezelfde regel geldt wanneer er geen tariefaanpassingen hebben plaatsgevonden."

3.1.1.3. In acht te nemen procedure

19. Artikel 14, § 1, 3°, van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector bepaalt dat het BIPT bevoegd is voor de controle op de naleving van de wet van 26 januari 2018 betreffende de postdiensten.
20. Artikel 18, § 2, van de postwet bepaalt de manier waarop de aanbieder van de universele dienst, in casu bpost, te werk moet gaan om deze tariefverhoging daadwerkelijk te kunnen doorvoeren:

"§2 Indien de aanbieder van de universele dienst een tariefverhoging wenst door te voeren voor de producten die behoren tot het kleingebruikerpakket waarvan sprake is in § 1, 1°, worden alle documenten met betrekking tot de kostprijsberekening voorafgaandelijk aan de wijziging en uiterlijk op 1 juli van het jaar n-1 meegedeeld aan het Instituut met het oog op de goedkeuring van de tariefverhoging die kan toegepast worden vanaf 1 januari van het jaar n. Het Instituut controleert of de tarifaire principes bedoeld in artikel 17, § 1, worden nageleefd. Het Instituut gaat de betaalbaarheid en de kostenoriëntering na op basis van de price-cap formule bedoeld in paragraaf 1.

Het Instituut beschikt vanaf de dag van ontvangst van de aanvraag tot tariefverhogingen over drie maanden om een beslissing te nemen.

Ingeval het Instituut van mening is dat het dossier onvolledig is, dient het mee te delen binnen tien werkdagen na ontvangst welke informatie ontbreekt.

De termijn van drie maanden wordt opgeschort tot op het ogenblik van de ontvangst van de ontbrekende informatie in het dossier.

Indien een van de principes bedoeld in artikel 17, § 1, niet nageleefd wordt, zal het Instituut de voorgestelde tariefverhoging van de aangewezen aanbieder van de universele dienst weigeren."

21. Artikel 39 van de wet van 26 januari 2018 voorziet een éénmalige afwijking op de gebruikelijke ex-ante controle, door middel van een ex-post controle, na inwerkingtreding van de wet:

"In afwijking van artikel 18, § 2, mag de aanbieder van de universele dienst na de inwerkingtreding van deze wet éénmalig en uitzonderlijk een verhoging doorvoeren van de tarieven van de producten behorende tot het kleingebruikerpakket bedoeld in artikel 18, § 1, zonder voorafgaande goedkeuring van het Instituut, zonder evenwel afbreuk te doen aan de bevoegdheid van het Instituut om a posteriori de conformiteit van deze tariefverhoging met de tariefbeginselen van artikel 17, § 1 te toetsen. Deze controle moet gebeuren met toepassing van de price-cap formule vastgesteld in artikel 19, § 1 van deze wet."

22. Van deze éénmalige afwijking werd reeds, voor de tariefverhoging 2018, gebruikgemaakt.⁵

3.1.2. Bevoegdheid van het BIPT

23. Artikel 14, § 1, 3°, van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector vertrouwt het BIPT de opdracht toe om toe te zien op de naleving van de wet van 26 januari 2018 betreffende de postdiensten. Deze bevoegdheid omvat de controle van de tarieven van het jaar 2022.

24. Artikel 18 §2 van de wet van 26 januari 2018 stelt duidelijk dat het om een ex-antecontrole gaat, waarbij bpost, op uiterlijk 1 juli van het jaar n-1 voorafgaandelijk aan de verhoging, de benodigde documenten aangaande de kostprijsberekening mee zal delen aan het BIPT.

⁵ Besluit van de Raad van het BIPT van 19 juni 2018 betreffende de analyse van de tarieven van bpost voor de enkelstuktarieven voor het jaar 2018
<https://www.bipt.be/operators/publication/besluit-van-de-raad-van-het-bipt-van-19-juni-2018-betreffende-de-analyse-van-de-tarieven-van-bpost-voor-de-enkelstuktarieven-voor-het-jaar-2018>

25. Behalve de verificatie van de overeenstemming van een tariefverhoging met de wettelijke price-capformule bedoeld in artikel 18, § 2, van de wet van 26 januari 2018 strekt de ex-antecontrolebevoegdheid van het BIPT zich uit tot de conformiteit met de beginselen van transparantie en non-discriminatie.
26. Overigens doet de bevoegdheid inzake ex-anteverificatie bepaald in artikel 18, § 2, van de wet van 26 januari 2018 niets af van de algemene bevoegdheid van het BIPT, gebaseerd op artikel 14, § 1, 3°, van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector en van artikel 17, § 1, van de wet van 26 januari 2018, om voor elk tarief van bpost met betrekking tot een dienst die onder de universele dienst valt, de conformiteit met alle tariefbeginselen na te gaan, desgevallend in het kader van een ex post controle.

3.2. De nieuwe tarifiering van bpost voor 2022

27. Om de betaalbaarheid van de tarieven te verifiëren wordt de tariefevolutive gepeild aan de hand van een middel genaamd "kleingebruikerpakket".⁶ Dat pakket bestaat uit een geheel van postdiensten die representatief zijn voor de producten gebruikt door de particulieren en de zakelijke kleine gebruikers.
28. Dat kleingebruikerpakket omvat de volgende diensten:
- 1° binnenlandse standaard brievenpost waarvan het gewicht lager is dan of gelijk aan 2 kg;
 - 2° de standaard uitgaande grensoverschrijdende post waarvan het gewicht lager is dan of gelijk aan 2 kg;
 - 3° de uitgaande binnenlandse en grensoverschrijdende postpakketten tot 10 kg;
 - 4° de aangetekende zendingen en de uitgaande binnenlandse en grensoverschrijdende zendingen met aangegeven waarde.
29. Bpost heeft op 29 juni 2021 aan het BIPT de lijst toegezonden met alle producten die tot het hierboven beschreven pakket behoren, inclusief de vooropgestelde tariefverhogingen en de wegingen. De tariefvergelijkingstabel 2021-2022, inclusief procentuele stijging, zoals werd overgemaakt door bpost, wordt weergegeven in de tabellen 1 en 2 hierna.
30. Bij het lezen van deze tabellen kan worden vastgesteld dat de gemiddelde vooropgestelde stijgingen van de enkelstuktarieven die zullen worden doorgevoerd voor 2022 tot +64,88% bedragen naargelang van de producten. Er worden voor 2022 ook enkele prijsverlagingen vooropgesteld aangaande internationale zendingen.⁷ Het gewogen gemiddelde⁸ van deze wijzigingen bedraagt +6,37%.

Basket	Product	Price Evolution		
		price 2021	price 2022	average increase
National Mail<=2kg	Daily Mail-Stamp-Prior-Per Piece	€ 1,60	€ 1,89	18,125%
	Daily Mail-Stamp-Prior-Per 10	€ 1,57	€ 1,86	18,471%
	Daily Mail-Stamp-Non-Prior-Per Piece	€ 1,10	€ 1,19	8,182%
	Daily Mail-Stamp-Non-Prior-Per 10	€ 1,07	€ 1,16	8,411%

⁶ Het kleingebruikerspakket wordt gedefinieerd in artikel Art. 18, § 1, van de wet van 26 januari 2018

⁷ Internationaal door met name het in rekening brengen van de vooropgestelde tarieven inzake eindrechten ("terminal dues").

⁸ Gemiddelde naar rato berekend op basis van het aandeel van elk product in de totale omzet met betrekking tot het kleingebruikerspakket. Voor details van de berekening, zie bijlage 1.

	Daily Mail-maff/uvrd/pp-Prior	€ 1,45	€ 1,74	20,000%
	Daily Mail-maff/uvrd/pp-Non Prior	€ 0,95	€ 0,98	3,158%
Mail <=2kg	Social Mail-Stamp-Prior-Eur-Per Piece	€ 1,91	€ 2,23	16,754%
	Social Mail-Stamp-Prior-Eur-Per 5	€ 1,85	€ 2,09	12,973%
	Social Mail-Stamp-Prior-row-Per piece	€ 2,13	€ 2,45	15,023%
	Social Mail-Stamp-Prior-row-Per 5	€ 2,07	€ 2,31	11,594%
International	Social Mail-maff/uvrd/pp-Prior-Eur	€ 1,78	€ 2,10	17,978%
	Social Mail-maff/uvrd/pp-Non Prior-Eur	€ 1,68	€ 2,00	19,048%
	Social Mail-maff/uvrd/pp-Prior-row	€ 2,00	€ 2,32	16,000%
	Social Mail-maff/uvrd/pp-Non Prior-row	€ 1,85	€ 2,17	17,297%

Tabel 1: Tariefevolutive 2021-2022 voor binnenlandse post (<=2 kg) en grensoverschrijdende post (<=2 kg)
Bron: bpost

Basket	Product	Price Evolution		
		price 2021	price 2022	average increase
National Registered	Registered-Stamp-Prior-<= 2 kg	€ 7,24	€ 7,53	4,006%
	Registered-Other-Prior-<= 2 kg	€ 6,96	€ 7,25	4,167%
	Registered-Advice of Receipt	€ 1,35	€ 1,35	0,000%
	Registered-Declared Value	€ 5,00	€ 5,00	0,000%
Internat. Registered	Social Mail-Reg.Int Stamps-Eur	€ 7,52	€ 7,76	3,191%
	Social Mail-Reg.Int Stamps-row	€ 7,74	€ 7,98	3,101%
	Social Mail-Registered Int-Eur	€ 7,29	€ 7,61	4,390%
	Social Mail-Registered Int-row	€ 7,51	€ 7,83	4,261%
National Packages <=10kg	BPACK Mini-Parcels 1	€ 4,60	€ 4,60	0,000%
	BPACK Mini-Parcels 1 (per 5)	€ 4,37	€ 4,370	0,000%
	BPACK Mini-Parcels 3	€ 5,99	€ 5,99	0,000%
	BPACK Mini-Parcels 3 (per 5)	€ 5,69	€ 5,69	0,000%
	BPACK 24H - 0-2 kg	€ 6,90	€ 6,90	0,000%
	BPACK 24H - 0-2 kg (per 10)	€ 6,56	€ 6,56	0,000%
	BPACK 24H - 2-10 kg	€ 9,20	€ 9,20	0,000%
	BPACK Secur 0-2 kg	€ 8,10	€ 8,10	0,000%
	BPACK Secur 0-2 kg (per 10)	€ 7,70	€ 7,70	0,000%
	BPACK Secur 2-10 kg	€ 10,40	€ 10,40	0,000%
	BPACK Pay@home 0-2 kg	€ 14,20	€ 14,60	2,817%
	BPACK Pay@home 2-10 kg	€ 16,50	€ 16,90	2,424%
	Online BPACK 24H - 0-2kg	€ 5,70	€ 5,70	0,000%
	Online BPACK 24H - 2-5kg	€ 5,70	€ 6,20	8,772%
	Online BPACK 24H - 5-10kg	€ 6,20	€ 6,90	11,290%
	Online BPACK Secur 0-2kg	€ 6,70	€ 6,90	2,985%
	Online BPACK Secur 2-5kg	€ 6,70	€ 7,40	10,448%
	Online BPACK Secur 5-10kg	€ 7,20	€ 8,10	12,500%
	Online BPACK Pay@home 0-2kg	€ 14,20	€ 14,60	2,817%
Online BPACK Pay@home 2-5kg	€ 14,20	€ 16,90	19,014%	

	Online BPACK Pay@home 5-10kg	€ 16,50	€ 16,90	2,424%
	Online BPACK@bpost 24H - 0-2kg	€ 4,40	€ 4,40	0,000%
	Online BPACK@bpost 24H - 2-5kg	€ 4,40	€ 4,40	0,000%
	Online BPACK@bpost 24H - 5-10kg	€ 4,70	€ 4,70	0,000%
	Online BPACK@bpost Secur 0-2kg	€ 5,40	€ 5,60	3,704%
	Online BPACK@bpost Secur 2-5kg	€ 5,40	€ 5,60	3,704%
	Online BPACK@bpost Secur 5-10kg	€ 5,70	€ 5,90	3,509%
	Online BPACK@bpost Pay@home 0-2kg	€ 12,35	€ 12,75	3,239%
	Online BPACK@bpost Pay@home 2-5kg	€ 12,35	€ 12,75	3,239%
	Online BPACK@bpost Pay@home 5-10kg	€ 14,50	€ 14,90	2,759%
Int. Package <=10kg	BPACK WORLD Light/Prior/<=2kg/Zone1	€ 11,00	€ 10,50	-4,545%
	BPACK WORLD Light/Prior/<=2kg/Zone2	€ 12,92	€ 12,50	-3,251%
	BPACK WORLD Light/Prior/<=2kg/Zone3	€ 12,97	€ 15,00	15,652%
	BPACK WORLD Light/Prior/<=2kg/Zone4	€ 12,45	€ 19,00	52,610%
	BPACK WORLD Light/Prior/<=2kg/Zone5	€ 22,39	€ 27,00	20,590%
	BPACK WORLD Light/Non Prior/<=2kg/Zone1	€ 9,86	€ 9,90	0,406%
	BPACK WORLD Light/Non Prior/<=2kg/Zone2	€ 11,58	€ 11,90	2,763%
	BPACK WORLD Light/Non Prior/<=2kg/Zone3	€ 11,63	€ 14,40	23,818%
	BPACK WORLD Light/Non Prior/<=2kg/Zone4	€ 11,16	€ 18,40	64,875%
	BPACK WORLD Light/Non Prior/<=2kg/Zone5	€ 16,83	€ 26,40	56,863%
	BPACK WORLD 0-10kg	€ 23,25	€ 24,25	4,288%
	BPACK WORLD 0-10kg online	€ 23,25	€ 22,96	-1,246%
	BPACK WORLD PUDO (NL-FR) 0-2kg	€ 9,95	€ 9,95	0,000%
BPACK WORLD PUDO (NL-FR) 2-10kg	€ 13,95	€ 13,95	0,000%	

Tabel 2: Evolutie van de tarieven 2021-2022 voor binnenlandse aangetekende zendingen (<=2 kg), internationaal aangetekende zendingen, binnenlandse pakketten (<=10 kg) en grensoverschrijdende pakketten (<=20 kg)

Bron: bpost

3.3. Analyse

3.3.1. De verhogingen

3.3.1.1. Historische evolutie

31. De grafiek hierna illustreert de gecumuleerde tariefevolucie van de prior en non-prior postzegel (enkelstuk) voor een genormaliseerde binnenlandse brief tussen 2004 en 2022 en vergelijkt deze met de evolutie van de inflatie⁹ voor dezelfde periode. Tussen 2004 en 2022 zal het prior postzegeltarief met 278% zijn gestegen, van 0,50 euro¹⁰ naar 1,89 euro, terwijl het algemeen prijspeil slechts met 1/3de (circa 36%) zal zijn toegenomen. Voor de non-prior bedraagt de stijging 170%¹¹, van 0,44 euro¹² naar 1,19 euro.
32. De discrepantie tussen de inflatie en het postzegeltarief neemt in de loop van de tijd bovendien steeds verder toe, zeker sinds de komst van de nieuwe price-capformule in 2018 (zie ook punt 3.4.2.). Tussen 2017 en 2022 kende het prior-postzegeltarief dan ook een stijging van 139,2%, terwijl de inflatie (zie punt 3.4.3) slechts beperkt (circa +7%) zal toegenomen zijn.
33. We dienen hierbij tevens nog op te merken dat het vooropgestelde verschil tussen het enkelstuktarief en het stuktarief per 10 priorzegels op 3 eurocent, net als in de voorbije jaren, zal worden gehandhaafd in het voorstel van bpost. Dit heeft als gevolg dat de relatieve prijsstijging nog sterker is bij de zegels verkocht per 10 stuks, zijnde voor de prior verkocht per 10 +151,4% sinds 2017 tegenover +139,2% voor het enkelstuktarief. Daarenboven was de discrepantie in absolute termen tussen het enkelstuktarief en het stuktarief per 10 zegels vroeger veel groter: in 2010 bedroeg het verschil bijvoorbeeld 10 eurocent (59 versus 69 eurocent).¹³ Conclusie, de prijsstijging in Figuur 1 zou zodoende, voor zowel prior als non-prior, nog opvallender zijn indien de prijsstijging van het stuktarief per 10 zegels zou worden weergegeven. Daardoor wordt het voor de consument dus steevast minder interessant om zegels per 10 aan te schaffen, daar het verschil, met het enkelstuktarief afneemt. Zeker in relatieve termen, de 'korting' bij aanschaf per 10 priorzegels bedraagt inmiddels nog amper -1,88%. Ter vergelijking, in 2010 bedroeg deze korting -14,5%. Anno 2022 zou een reductie van 14,5% betekenen dat per 10 de stukprijs 1,61 euro zou dienen te bedragen in plaats van 1,89 euro indien aangeschaft per stuk. Nochtans worden meer dan [VERTROUWELIJK]% van de verkochte zegels per 10 verkocht, wat tevens voordelen voor bpost oplevert inzake lokettijd¹⁴ en vooruitbetaling¹⁵.

⁹ Voor 2022 gaat het hierbij om een schatting van het Federaal Planbureau: <https://www.plan.be/databases/17-nl-indexcijfer+der+consumptieprijzen+inflatievoorzichten>

¹⁰ In 2004 steeg het prior tarief pas op 3 mei van 0,49 naar 0,5 euro, bij de vergelijking hier werd het tarief van 0,5 euro als referentiepunt voor 2004 gebruikt.

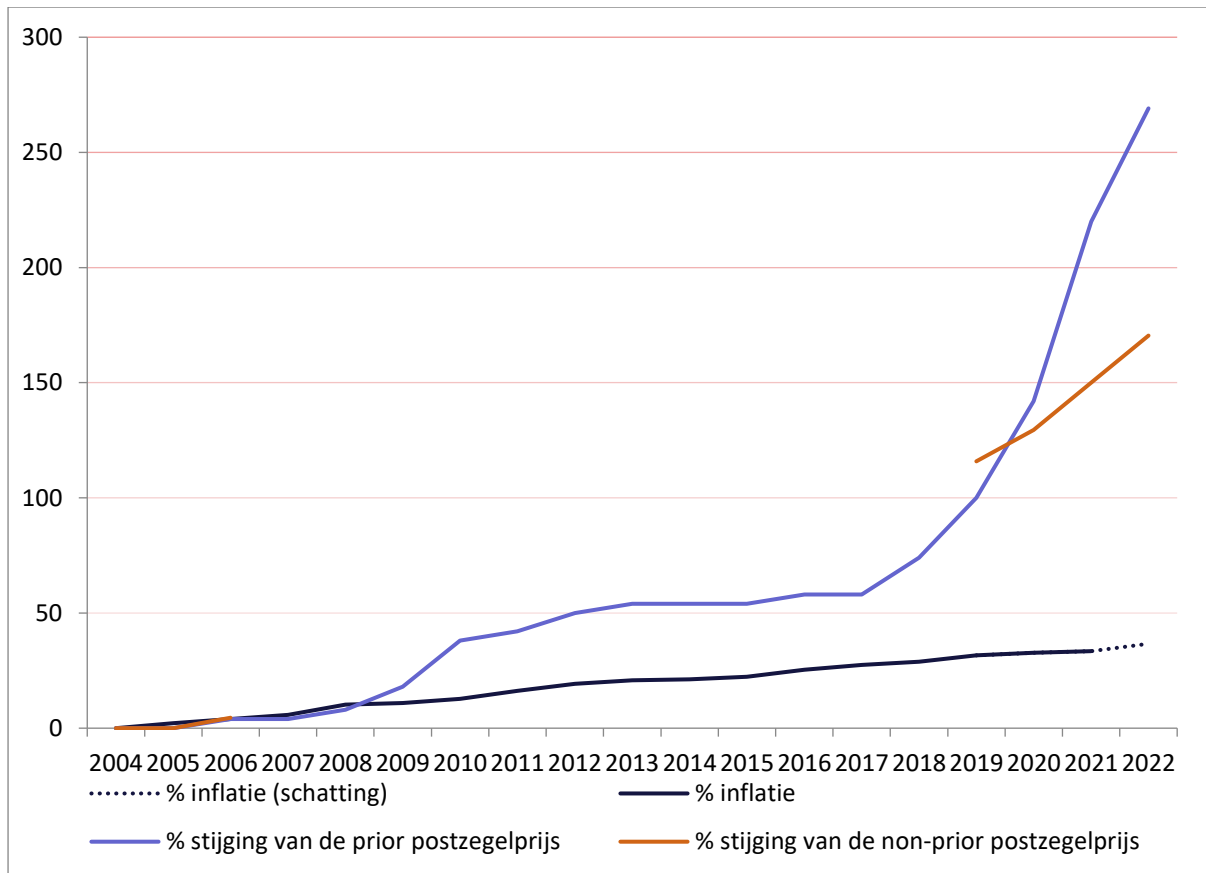
¹¹ Vanaf 1 augustus 2007 was een non-prior postzegel niet langer beschikbaar. Op dat moment ging het om een D+2 postzegel. Op 1 januari 2019 werd een non-prior D+3 postzegel geïntroduceerd.

¹² In 2004 steeg het non-prior tarief pas op 3 mei van 0,40 naar 0,44 euro, bij de vergelijking hier werd het tarief van 0,44 euro als referentiepunt voor 2004 gebruikt.

¹³ Ter herinnering, in die periode was er enkel een prior postzegel beschikbaar.

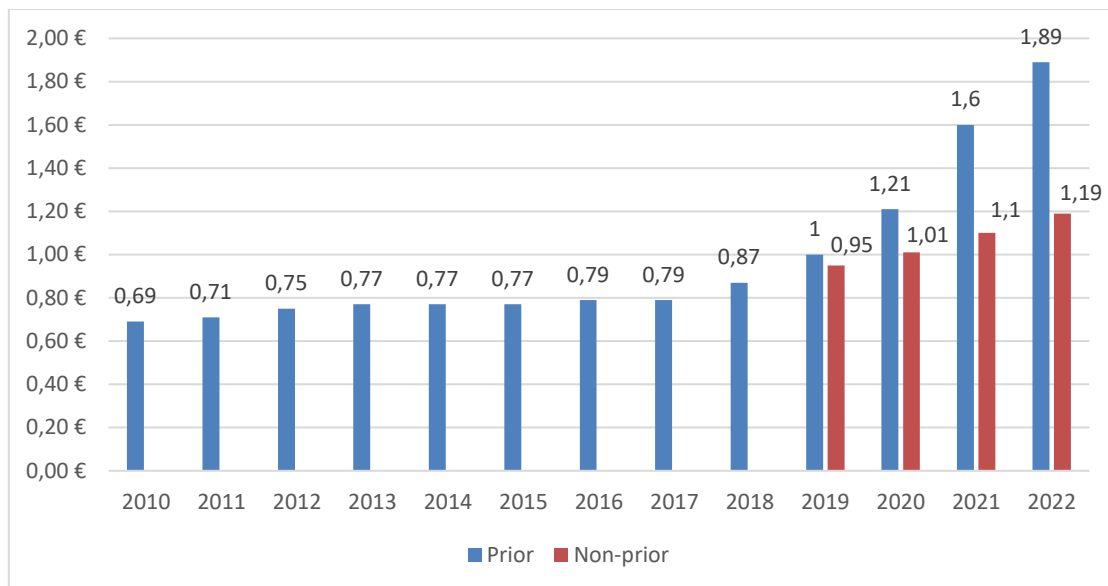
¹⁴ Eenmalig gebruik versus potentieel tienmalig gebruik van het loket.

¹⁵ Indien de gebruiker een voorraad van zegels gaat aanhouden, dan heeft er een vooruitbetaling plaatsgevonden.

*Figuur 1: Vergelijking van de gecumuleerde stijging van het tarief voor prior en non-prior postzegels (enkelstuk) en de inflatie (van basisjaar 2004 tot 2022)
Bron: FOD Economie – Federaal Planbureau*

34. Figuur 2 toont hoe het prior-postzegeltarief meer dan verdubbelde tussen 2010 en 2021. Het zwaartepunt van deze stijgingen vond plaats na 2017, onder de nieuwe postwet van 26 januari 2018 (en bijbehorende nieuwe price cap formule). Tussen 2010 en 2017 bedroeg de stijging 14,5%, sinds 2017 steeg het prior-postzegeltarief met liefst 139,2%. Ook de non-prior kende sinds zijn introductie in 2019 een eerder stevige stijging van 25,3%. Daarbij dienen we dan tevens in het achterhoofd te houden dat de non-prior anno 2019 reeds tegen een fors tarief in de markt werd gezet, in die mate zelfs dat de non-prior in 2019 met een stuktarief van 0,95 euro duurder was dan het priortarief van een jaar eerder (0,87 euro).

Figuur 2: Vergelijking van het postzegeltarief (stukprijs) van 2010 tot en met 2022
Bron: BIPT

35. We bekijken hier de relatieve stijgingen bij de postzegels, maar het is belangrijk aan te stippen dat de verhogingen voor prior bij de frankeremachines¹⁶ (oftewel MAFF¹⁷) een nog grotere impact hebben. Het verschil van 15 eurocent met het enkelstuktarief van de postzegel, of 12 eurocent met het tarief per 10 postzegels, wordt behouden zodat de relatieve stijging bij de frankeremachines nog groter is, zijnde +20% voor het priortarief ten opzichte van 2021. Anno 2017 bedroeg het prior tarief voor frankeremachines 0,74 euro per stuk, anno 2022 zal dit met 1,74 euro exact één euro duurder worden. Opvallend is daarentegen dat aangaande non-prior de stijging minder uitgesproken is bij frankeremachines dan bij postzegels, met een stijging van slechts 3,2% (tegenover 8,2%) tussen 2021 en 2022.
36. Zoals reeds werd aangehaald bij de retroacten (punt 2) springt de discrepantie aangaande prior tussen de tariefstijging 2022 bij frankeremachines (+20%) en bulk admin (+2,4% voor small format 0-20gr)¹⁸ voor grootgebruikers in het oog. Bpost haalt hiervoor zowel verschillende onderliggende kosten alsook verschillende volumetrends aan. Anno 2020 kende frankeremachines inderdaad een volumedaling van -[VERTROUWELIJK]% ten opzichte van 2019. Echter, voor transactional mail algemeen¹⁹, waaronder met name bulk admin mail naast bijvoorbeeld kleingebruikersproducten als frankeremachines, bedroeg de daling ook reeds -11,3% anno 2020. Bovendien kennen beide manieren van priorzending dezelfde kosten van bedeling²⁰ en grotendeels dezelfde sorteerkosten, terwijl in beide gevallen kosten aangaande het netwerk (er is immers geen verkoop aan het loket) worden vermeden. Voor gebruikers van frankeremachines wordt het aldus steeds interessanter om op zoek te gaan naar alternatieve communicatiekanalen of alternatieve operatoren of integratoren.

¹⁶ Een frankeremachine is een apparaat dat poststukken van frankering voorziet door er een frankerstempel op te zetten in plaats van een postzegel.

¹⁷ Afkorting uit het Frans: "Machine à affranchir"

¹⁸ Waarbij bij bulk admin small format 0-20gr de aangekondigde stijging voor prior (2,4%) zelfs beperkter zal zijn dan de stijging voor non-prior (4%).

¹⁹ Zie kerncijfers bpost 2020:

https://corporate.bpost.be/investors/results-reports-and-presentations/quarterly-results/2020?sc_lang=nl-BE

²⁰ Bij prior bij drie van de vijf werkdagen door middel van specifieke point to point (P2P) rondes.

3.3.1.2. Internationale vergelijking

37. Wanneer men de nominale prijs²¹ van de binnenlandse standaardbrief vergelijkt in Europa aan de hand van de meest recente 'International Letter Price Survey'²² van Deutsche Post, stelt men vast dat België momenteel (in 2021), het vijfde duurste nominale (prior-) tarief heeft van de Europese Unie en het Verenigd Koninkrijk. Het prior Belgisch stuktarief van 1,6 euro ligt immers ver boven het mediaan²³ tarief van 0,87 euro. Anno 2017 bezette bpost nog de 7de plaats, daarna klom het gestaag en verwijderde het zich met name van zowel de mediaan (dat amper klom van 0,7 tot 0,87 euro tussen 2017 en 2021 terwijl het tarief van bpost verdubbelde van 0,79 tot 1,6 euro) als van de buurlanden. Er moet echter worden opgemerkt dat in een kleine helft van de Europese landen het gewicht van de binnenlandse standaardbrief beperkt is tot 20 à 30 gram, wat niet het geval is in België, waar het beperkt is tot 50 gram. Positieve uitschieters betreffen Italië en het Verenigd Koninkrijk, waar het maximumgewicht zelfs 100 gram bedraagt, met, in het Verenigd Koninkrijk, een lagere prijs als in België.
38. Als we momenteel over onze onmiddellijke landsgrenzen kijken en de tarieven in de buurlanden vergelijken met het huidig stuktarief van 1,6 euro in België, dan valt op dat geen enkel buurland een hoger binnenlands priortarief heeft. Zelfs Frankrijk, dat als enig buurland stevast een hoger tarief kende in het verleden²⁴, heeft momenteel een prior zegelprijs die 32 eurocent lager ligt dan in België. Met de andere buurlanden is het verschil zelfs flink uitgediept, in die mate zelfs dat een prior in deze buurlanden goedkoper is dan een non-prior postzegel (aan 1,1 euro stukprijs) in België. Nederland kent een prior tarief dat 64 eurocent goedkoper is dan het prior tarief in België. In het geval van het Verenigd Koninkrijk loopt dit verschil verder op tot 69 eurocent. In vergelijking met Duitsland en Luxemburg bedraagt het verschil maar liefst 80 eurocent per prior postzegel. Een prior postzegel in België is zodoende dubbel zo duur dan in zowel Duitsland als Luxemburg (1,6 euro versus 0,8 euro). Figuur 3 geeft deze situatie tussen België en de buurlanden tevens visueel weer.
39. We dienen hier op te merken dat in Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk er, net als in België ook de mogelijkheid bestaat om een goedkopere non-priorzegel aan te schaffen. Waardoor zowel in Frankrijk (1,08 euro voor D+2 en 1,06 euro voor D+4) als in het Verenigd Koninkrijk (0,78 euro voor D+3²⁵) ook dit tarief opnieuw onder het vergelijkbaar Belgische tariefniveau (1,1 euro voor non-prior) komt te liggen.
40. Met een vooropgesteld prior-tarief voor 2022 van 1,89 euro en een non-priorzegeltarief van 1,19 euro, dreigt de Belgische positie in vergelijking met de buurlanden zelfs verder te verslechteren.

	Land	Nominale prijs in EUR	Maximum gewicht van de brief
1	Denemarken	3,88	50 gr
2	Finland	3,55	50 gr

²¹ Een weergave van de nominale prijzen blijft, naast een vergelijking op basis van koopkracht, interessant omdat dit de tarieven zijn die de gebruiker in de diverse landen zal aantreffen en bovendien de vergelijking met de buurlanden erg relevant is daar de verschillen in koopkracht er relatief klein zijn.

²² Het gaat hierbij veelal om D+1 tarieven daar deze in alle landen worden aangeboden, in enkele uitzondering wordt hiervan afgeweken. Bijvoorbeeld in Spanje, waar non-prior 20 gram 0,7 euro kost en mee is opgenomen in de vergelijkingslijst. Dit omdat het prior-alternatief reeds een supplementaire dienst, namelijk track and trace, bevat. In België is echter de non-prior postzegel, sinds zijn introductie in 2019, couranter in gebruik dan de prior postzegel.

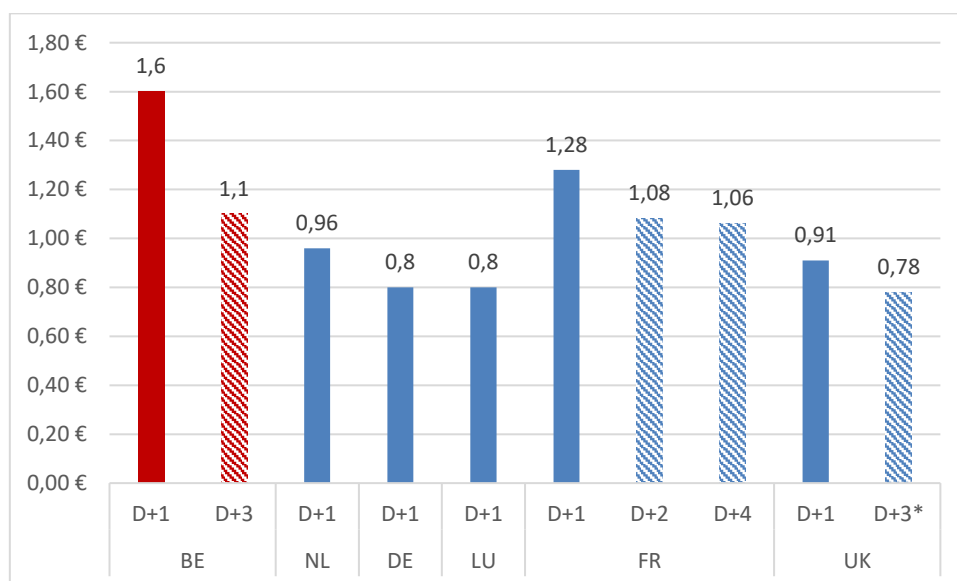
²³ Het gebruik van de mediaan is hier noodzakelijk omwille van de uitschieters voor Denemarken, Italië, Finland en Griekenland die het gemiddelde te sterk zouden vertekenen.

²⁴ De oppervlakte van Frankrijk bedraagt dan ook 643.801 km², tegenover slechts 30.689 km² voor België. Dit zal een weerslag hebben op de distributiekost van met name prioritaire zendingen (D+1).

²⁵ Inclusief levering op zaterdag

3	Italië	2,80	100 gr
4	Griekenland	1,90	20 gr
5	België	1,60	50 gr
6	Estland	1,50	50 gr
7	Frankrijk	1,28	20 gr
8	Zweden	1,08	20 gr
9	Ierland	1,00	50 gr
10	Letland	1,00	20 gr
11	Nederland	0,96	20 gr
12	Tsjechische Republiek	0,93	50 gr
13	Verenigd Koninkrijk	0,91	100 gr
14	Polen	0,89	50 gr
	Mediaan EU 28	0,87	
15	Kroatië	0,85	50 gr
16	Oostenrijk	0,85	20 gr
17	Duitsland	0,80	20 gr
18	Luxemburg	0,80	50 gr
19	Slowakije	0,80	50 gr
20	Portugal	0,70	20 gr
21	Spanje	0,70	20 gr
22	Roemenië	0,64	20 gr
23	Bulgarije	0,56	50 gr
24	Litouwen	0,55	20 gr
25	Slovenië	0,55	50 gr
26	Hongarije	0,54	30 gr
27	Cyprus	0,41	20 gr
28	Malta	0,30	50 gr

Tabel 3: Vergelijking van de nominale prijs van een binnenlandse standaardbrief in Europa (2021)
Bron: Deutsche Post, 2021

Figuur 3: Vergelijking van het prior (D+1) en non-prior (D+2, D+3 of D+4) postzegeltarief (stukprijs in euro) tussen België en de buurlanden anno 2021

* Inclusief levering op zaterdag in het Verenigd Koninkrijk
Bron: BIPT

41. Wanneer men dezelfde vergelijking maakt in termen van koopkrachtpariteit (KKP)²⁶, zodat er rekening wordt gehouden met de individuele economische situatie van elk land, stelt men vast dat de Belgische positionering slechts beperkt verbetert. Ons land neemt in dat geval de 7e plaats in, dus nog steeds boven de mediaan²⁷, onder de landen van de Europese Unie en het Verenigd Koninkrijk voor een binnenlandse standaardbrief. Ter vergelijking, vorig jaar bekleedde België nog de 12de positie in deze ranking.
42. België blijkt echter anno 2021 reeds duur vergeleken met zijn buurlanden, waarvan de prijs volgens KKP van de binnenlandse standaardbrief tussen 0,7 euro en 1,3 euro ligt, tegenover 1,57 euro in België. België bevindt zich weliswaar 'slechts' 5 plaatsen voor Frankrijk (12e), maar Nederland, het Verenigd Koninkrijk en Duitsland zitten lager in de rangschikking, respectievelijk op de 20e, 21e en 24e plaats. Luxemburg (26e) zit zelfs bij de goedkoopste landen van Europa voor de prijs van de binnenlandse standaardbrief uitgedrukt in KKP. Gemiddeld gezien dient een Belg aldus meer van zijn koopkracht te spenderen om een brief te verzenden dan in onze omringende landen het geval is.

Land	Prijs aangepast voor KKP in EUR	Maximum gewicht van de brief
1 Denemarken	3,23	50 gr
2 Italië	3,11	100 gr
3 Finland	2,95	50 gr
4 Griekenland	2,54	20 gr
5 Estland	2,04	50 gr
6 Polen	1,60	50 gr
7 België	1,57	50 gr
8 Letland	1,49	20 gr
9 Kroatië	1,43	50 gr
10 Tsjechische Republiek	1,42	50 gr
11 Roemenië	1,33	20 gr
12 Frankrijk	1,30	20 gr
13 Bulgarije	1,17	50 gr
14 Slowakije	1,12	50 gr
Mediaan EU 28	1,04	
15 Zweden	0,95	20 gr
16 Ierland	0,92	50 gr
17 Portugal	0,92	20 gr
18 Hongarije	0,91	30 gr
19 Litouwen	0,91	20 gr
20 Nederland	0,91	20 gr
21 Verenigd Koninkrijk	0,87	100 gr
22 Oostenrijk	0,83	20 gr
23 Spanje	0,83	20 gr
24 Duitsland	0,80	20 gr
25 Slovenië	0,73	20 gr

²⁶ Bij deze vergelijking heeft Deutsche Post de Duitse koopkracht als maatstaf, ijkingspunt genomen.

²⁷ Het gebruik van de mediaan is hier noodzakelijk omwille van de uitschieters voor Denemarken, Italië en Finland die het gemiddelde te sterk zouden vertekenen.

26	Luxemburg	0,70	50 gr
27	Cyprus	0,50	20 gr
28	Malta	0,39	50 gr

*Tabel 4: Vergelijking van de prijs van een binnenlandse standaardbrief in Europa (in KKP voor 2021)
Bron: Deutsche Post, 2021*

3.3.2. Analyse van de tariefprincipes

43. Voor elk product worden de wettelijke principes vastgelegd in punt 3.1.1.2, namelijk de betaalbaarheid, de kostenbasering, de uniformiteit over het gehele grondgebied, de transparantie en de niet-discriminatie geverifieerd. De verificatie van de price-cap, en dus van de betaalbaarheid en kostenbasering van de tariefverhogingen, geschiedt in punt 3.4 van dit besluit.

3.3.2.1. Uniformiteit van de tarieven

44. De tarieven zijn identiek ongeacht het adres van de geadresseerde.

3.3.2.2. Transparantie en non-discriminatie

45. Voor zover bpost reëel verschillende prioritaire en non-prioritaire diensten (met zowel verschil in operationele behandeling en andere gegarandeerde verzendingstermijn) aanbiedt, wordt er momenteel voldaan aan het beginsel van non-discriminatie, vanuit een ex ante standpunt.
46. In 2019 heeft het BIPT de reële operationele verschillen in behandeling van de brieven met prioritaire en non-prioritaire postzegel verder bevestigd, via het schrijven van 6 en 26 februari 2019. Antwoorden van bpost hieromtrent werden ontvangen op respectievelijk 18 februari, 11 maart en 26 maart 2019. Tevens heeft het BIPT op 23 april 2019 een bezoek gebracht aan het sorteercentrum Brussel X, waar het een verschil kon vaststellen tussen de prioritaire 'rode stroom' en de non-prioritaire 'blauwe stroom'.
47. In de huidige stand van zaken neemt bpost het transparantiebeginsel in acht, in de context van deze procedure voor de goedkeuring ex ante van de gevraagde tariefverhogingen, omdat de tarieven per eenheid, bestemd voor kleingebruikers, gepubliceerd worden op de website van bpost en beschikbaar zijn in de postkantoren en de PostPunten.

3.3.3. Correctie voor de eindrechten

48. Artikel 19, § 1, 2°, van de postwet schrijft het volgende voor:

"Wat de uitgaande grensoverschrijdende post en de uitgaande grensoverschrijdende postpakketten betreft, zullen de tariefverhogingen die rechtstreeks het gevolg zijn van een verhoging van de eindrechten betaald door de aanbieder van de universele dienst niet in rekening worden genomen voor de toepassing van de price-cap formule."

49. De rechtvaardiging van de tariefverhogingen gegenereerd door de verhogingen van de eindrechten werd meegedeeld door bpost in een bestand waarin de bijzondere trekingsrechten per land worden gespecificeerd voor de kleine en grote zendingen alsook voor de zendingen die bpost als omvangrijk bestempelt. De gewogen gemiddelden leveren de volgende resultaten op:

	PRIOR	NON PRIOR
TD EUROPE	5,40%	5,20%
TD ROW	8,81%	8,60%
	PRIOR	NON PRIOR
REGISTERED	7,91%	NA
KILOPOST	7,88%	5,76%

Tabel 5: Aanpassingen voor eindrechten²⁸
Bron: bpost

50. De werkelijke verhogingen waarmee rekening wordt gehouden voor de toepassing van de price-cap na correctie van deze eindrechten toegepast op de verhogingen gevraagd door bpost, staat in de laatste kolom van de tabel hieronder.

Basket	Product	Price Evolution			Net impact of price increases		
		price 2021	price 2022	average increase	Corrections TD	Increase base for price cap	Net increase
International Mail <=2kg	Social Mail-Stamp-Prior-Eur-Per Piece	€ 1,91	€ 2,23	16,754 %	-5,399%	11,355 %	0,136%
	Social Mail-Stamp-Prior-Eur-Per 5	€ 1,85	€ 2,09	12,973 %	-5,399%	7,574%	0,128%
	Social Mail-Stamp-Prior-row-Per piece	€ 2,13	€ 2,45	15,023 %	-8,811%	6,212%	0,009%
	Social Mail-Stamp-Prior-row-Per 5	€ 2,07	€ 2,31	11,594 %	-8,811%	2,783%	0,006%
	Social Mail-maff/uvrd/pp-Prior-Eur	€ 1,78	€ 2,10	17,978 %	-5,399%	12,578 %	0,123%
	Social Mail-maff/uvrd/pp-Non Prior-Eur	€ 1,68	€ 2,00	19,048 %	-5,203%	13,845 %	0,154%

²⁸ Zie bijlage 2 voor het overzicht.

	Social Mail-maff/uvrd/pp-Prior-row	€ 2,00	€ 2,32	16,000	%	-8,811%	7,189%	0,008%
	Social Mail-maff/uvrd/pp-Non Prior-row	€ 1,85	€ 2,17	17,297	%	-8,598%	8,699%	0,014%
Internat. Registered	Social Mail-Reg.Int Stamps-Eur	€ 7,52	€ 7,76	3,191	%	-7,912%	4,721%	-0,035%
	Social Mail-Reg.Int Stamps-row	€ 7,74	€ 7,98	3,101	%	-7,912%	4,812%	-0,006%
	Social Mail-Registered Int-Eur	€ 7,29	€ 7,61	4,390	%	-7,912%	3,523%	-0,023%
	Social Mail-Registered Int-row	€ 7,51	€ 7,83	4,261	%	-7,912%	3,651%	-0,004%
Int. Package <=10kg	BPACK WORLD Light/Prior/<=2kg/Zone1	€ 11,00	€ 10,50	4,545	%	-7,876%	12,422	-0,078%
	BPACK WORLD Light/Prior/<=2kg/Zone2	€ 12,92	€ 12,50	3,251	%	-7,876%	11,127	-0,031%
	BPACK WORLD Light/Prior/<=2kg/Zone3	€ 12,97	€ 15,00	15,652	%	-7,876%	7,775%	0,005%
	BPACK WORLD Light/Prior/<=2kg/Zone4	€ 12,45	€ 19,00	52,610	%	-7,876%	44,734	0,042%
	BPACK WORLD Light/Prior/<=2kg/Zone5	€ 22,39	€ 27,00	20,590	%	-7,876%	12,713	0,018%
	BPACK WORLD Light/Non Prior/<=2kg/Zone1	€ 9,86	€ 9,90	0,406	%	-5,760%	5,354%	0,000%
	BPACK WORLD Light/Non Prior/<=2kg/Zone2	€ 11,58	€ 11,90	2,763	%	-5,760%	2,996%	0,000%
	BPACK WORLD Light/Non Prior/<=2kg/Zone3	€ 11,63	€ 14,40	23,818	%	-5,760%	18,058	0,000%
	BPACK WORLD Light/Non Prior/<=2kg/Zone4	€ 11,16	€ 18,40	64,875	%	-5,760%	59,115	0,001%
	BPACK WORLD Light/Non Prior/<=2kg/Zone5	€ 16,83	€ 26,40	56,863	%	-5,760%	51,103	0,001%
	BPACK WORLD 0-10kg	€ 23,25	€ 24,25	4,288	%		4,288%	0,118%
	BPACK WORLD 0-10kg online	€ 23,25	€ 22,96	1,246	%		1,246%	-0,008%
	BPACK WORLD PUDO (NL-FR) 0- 2kg	€ 9,95	€ 9,95	0,000	%		0,000%	0,000%
	BPACK WORLD PUDO (NL-FR) 2- 10kg	€ 13,95	€ 13,95	0,000	%		0,000%	0,000%

Tabel 6: Tariefverhoging voor grensoverschrijdende post
Bron: bpost

3.4. Toepassing van de price cap

51. Overeenkomstig artikel 19, §1, 1° van de postwet geldt de volgende formule:

"De gewogen tariefverhoging, zoals gedefinieerd, is lager dan of gelijk aan de verhoging van het gezondheidsindexcijfer tussen de maand april van het voorlaatste jaar en de maand april van het jaar n-1 dat voorafgaat aan de toepassing van de tariefverhoging, verminderd met een correctiefactor "X"."

$$\sum_{j=1}^N W_{j,n-2} \times M_{j,n} \leq \left(\frac{I_{n-1}}{I_{n-2}} * [1 - X] - 1 \right)$$

en

$$X = V/(1 + V) + KRF * EWV$$

52. Waarbij:

- "Mj,n": tariefwijziging van dienst j in jaar n ten opzichte van het voorgaande jaar, uitgedrukt in %.
- "Wj,n-2": aandeel in de omzet van dienst j in jaar n-2, gedeeld door de totale omzet van het pakket in hetzelfde jaar, uitgedrukt in %.
- "N": het aantal in het pakket opgenomen diensten.
- "-n": jaar waarin de tariefverhoging wordt toegepast.
- "In-1": waarde van het gezondheidsindexcijfer in april van jaar n-1 dat aan de toepassing van de tariefverhoging voorafgaat.
- "In-2": waarde van het gezondheidsindexcijfer in april van het voorlaatste jaar n-2.
- "X": een correctiefactor die wordt toegepast op de inflatie om de maximale verhoging van de gemiddelde tarieven van het kleingebruikerpakket te bepalen. De waarde van deze factor kan negatief zijn.

3.4.1. Berekening van de correctiefactor "X"

53. Artikel 19, §1, 2° van de postwetschrijft het volgende voor:

- "V" is de verwachte gewogen gemiddelde evolutie van het volume van de producten behorende tot het kleingebruikerpakket tussen het jaar n-1 en het jaar n, berekend door de verwachte evolutie van de volumes van elk van de producten behorende tot het kleingebruikerpakket tussen het jaar n-1 en het jaar n te wegen gebruik makend van het aandeel in de verwachte inkomsten van het kleingebruikerpakket van elk van deze producten in het jaar n-1 als wegingsfactor.
- "KRF" is een kostenreductiefactor, dit wil zeggen de jaarlijkse graad van kostenreductie die de aanbieder van de universele dienst moet realiseren in de komende jaren teneinde gedeeltelijk het effect van de daling van de volumes te compenseren. Deze factor wordt vastgesteld op 2,8 %.
- "EWV" is een efficiëntiewinstverdelingsfactor, dit wil zeggen een factor die het aandeel van de efficiëntiewinsten van de aanbieder van de universele dienst vertegenwoordigt dat deze moet afstaan aan de gebruikers van de diensten van het kleingebruikerpakket via de tarieven. Deze factor wordt vastgesteld op 33 %.

54. De verwachte gewogen gemiddelde evolutie van het volume voor het jaar 2022 is volgens bpost als volgt:

Basket	Product	Estimated Revenue 2021	Est Vol 2022/2021	V-factor

		amount	weighting	Relative Change per Product or Group of Products	
National Mail <= 2kg	Daily Mail-Stamp-Prior-Per Piece				
	Daily Mail-Stamp-Prior-Per 10				
	Daily Mail-Stamp-Non-Prior-Per Piece				
	Daily Mail-Stamp-Non-Prior-Per 10				
	Daily Mail-maff/uvrd/pp-Prior				
	Daily Mail-maff/uvrd/pp-Non Prior				
National Registered	Registered-Stamp-Prior-<= 2 kg				
	Registered-Other-Prior-<= 2 kg				
	Registered-Advice of Receipt				
	Registered-Declared Value				
International Mail <= 2kg	Social Mail-Stamp-Prior-Eur-Per piece				
	Social Mail-Stamp-Prior-Eur-Per 5				
	Social Mail-Stamp-Prior-row-Per piece				
	Social Mail-Stamp-Prior-row-Per 5				
	Social Mail-maff/uvrd/pp-Prior-Eur				
	Social Mail-maff/uvrd/pp-Non Prior-Eur				
	Social Mail-maff/uvrd/pp-Prior-row				
	Social Mail-maff/uvrd/pp-Non Prior-row				
Internat. Registered	Social Mail-Reg.Int Stamps-Eur				
	Social Mail-Reg.Int Stamps-row				
	Social Mail-Registered Int-Eur				
	Social Mail-Registered Int-row				
National	BPACK Mini-Parcels 1				

[VERTROUWELIJK]

	<p>BPACK 24H - 0-2 kg</p> <p>BPACK 24H - 2-10 kg BPACK Secur 0-2 kg</p> <p>BPACK Pay@home 0-2 kg</p> <p>Online BPACK 24H - 0-2kg</p> <p>Online BPACK Pay@home 0-2kg</p> <p>Online BPACK@bpost 24H - 0-2kg</p> <p>Online BPACK@bpost Secur 0-2kg</p> <p>Online BPACK@bpost Pay@home 0-2kg</p>			
<p>Int. Package <=10kg</p>	<p>BPACK WORLD Light/Prior/<=2kg/Zone1 BPACK WORLD Light/Prior/<=2kg/Zone2 BPACK WORLD Light/Prior/<=2kg/Zone3 BPACK WORLD Light/Prior/<=2kg/Zone4 BPACK WORLD Light/Prior/<=2kg/Zone5 BPACK WORLD Light/Non Prior/<=2kg/Zone1 BPACK WORLD Light/Non Prior/<=2kg/Zone2 BPACK WORLD Light/Non Prior/<=2kg/Zone3 BPACK WORLD Light/Non Prior/<=2kg/Zone4 BPACK WORLD Light/Non Prior/<=2kg/Zone5 BPACK WORLD 0-10kg BPACK WORLD 0-10kg online BPACK WORLD PUDO (NL-FR) 0-2kg</p>			

BPACK WORLD PUDO (NL-FR) 2-10kg		
Total		-10,637%

*Tabel 7: Verwachte gewogen gemiddelde evolutie van het volume 2022
Bron: bpost*

55. Berekening correctiefactor "X" door het BIPT:

$$V = -10,637\%$$

$$KRF = 2,8\%$$

$$EWV = 33\%$$

$$\Rightarrow X = [-10,637\% / (1 + (-10,637\%))] + 2,8\% * 33\% = -10,979\%$$

3.4.2. Bemerkingen van het BIPT aangaande de correctiefactor "X" en het kostenoriëntatieprincipe

56. *Schattingen liggen in lijn met volumewijzigingen aangaande het kleingebruikerspakket in 2020*

Het BIPT kan zich, na een verificatie op basis van informatie aangereikt door bpost, vinden in de vooropgestelde schattingen van volumewijzigingen (zie 3.4.1.) aangaande het kleingebruikerspakket. Deze schattingen liggen in lijn met de anno 2020 waargenomen ontwikkelingen van de volumes. De gerealiseerde 'V' voor 2020 was immers gelijk aan -13,73%²⁹ aangaande het kleingebruikerspakket.

57. *Huidige compensatie voor volumedalingen slechts indirect gelieerd aan de onderliggende kosten*

Het BIPT heeft reeds in 2017, middels een advies³⁰, kritiek geleverd aangaande deze werkwijze van compensatie voor volumedalingen zoals gedefinieerd door de wet van 26 januari 2018. Deze methodologie, die inhoudt dat de volumedalingen aangaande het kleingebruikerspakket rechtstreeks en geheel worden gecompenseerd zonder rekening te houden met (afnemende totale) variabele kosten, is immers slechts indirect gelieerd aan de onderliggende kosten en is dus geen goede maatstaf om het principe van kostenoriëntatie af te dwingen.

Met zijn reactie van 15 september 2021, op het ontwerpbesluit van het BIPT, stelt bpost dat de meeste kosten waarmee ze geconfronteerd worden van vaste aard zijn en niet dalen met het volume. Het BIPT wenst hierbij te onderstrepen dat bpost hierbij aangeeft dat er niettemin in zekere mate ook variabele kosten bestaan, welke zodoende zullen dalen bij een afname van het volume.

Ter herinnering, de tariefverhoging van in totaal 51% tussen 2017 en 2022 aangaande het kleingebruikerspakket, zit reeds meer dan halverwege van wat het BIPT in zijn advies van 19 oktober 2017 aanhaalde als maximaal potentiële impact (zijnde het zogenaamde worst case

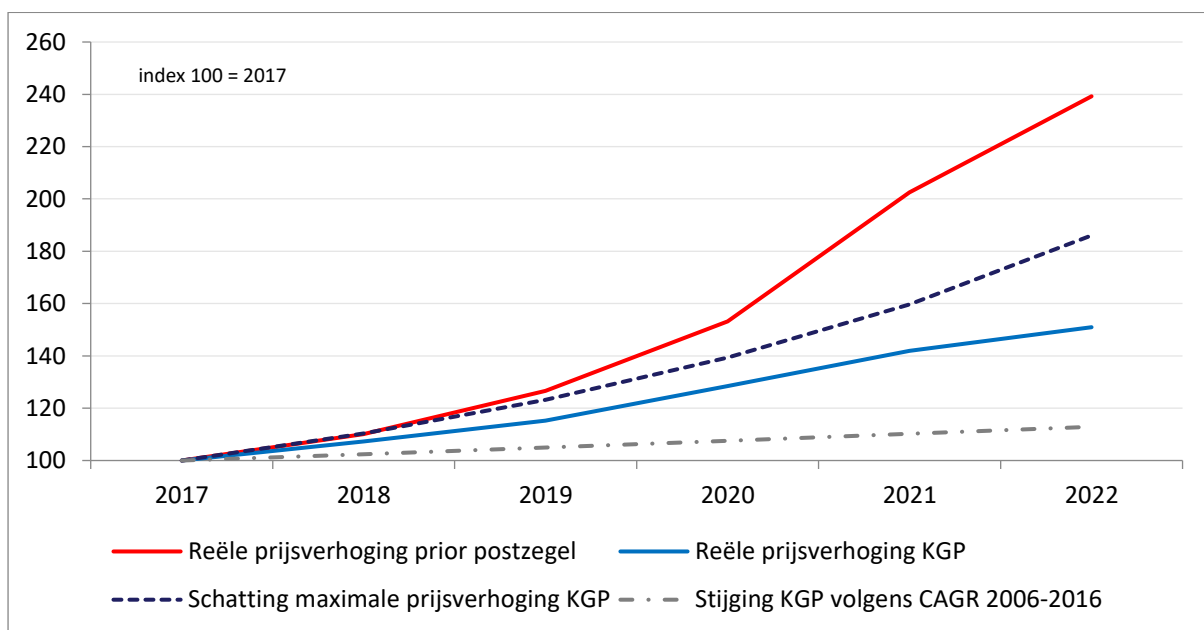
²⁹ Terwijl bpost een schatting van -9,33% had voorzien.

³⁰ Advies van de Raad van het BIPT van 19 oktober 2017 met betrekking tot het wetsontwerp betreffende de postdiensten:

<http://www.bipt.be/nl/operators/post/universele-en-niet-universele-postdiensten/advies-van-de-raad-van-het-bipt-van-19-oktober-2017-met-betrekking-tot-het-wetsontwerp-betreffende-de-postdiensten>

scenario) op het kleingebruikerspakket door introductie van de vernieuwde price-capformule en het daarmee samenhangende gebrek aan werkelijke verificatie van het kostenoriëntatieprincipe. Deze voorspelde "historisch ongeziene prijsstijgingen" zijn inmiddels zelfs meer dan realiteit geworden, zoals weergegeven wordt in figuur 3, voor een van de centrale producten binnen het kleingebruikerspakket; de prior postzegel. Deze steeg, tegen enkelstuktarief, met liefst 139,2% tussen 2017 en 2022 (zie ook 3.3.1.1). Figuur 4 geeft daarenboven het contrast weer met de historische gemiddeld gewogen groeivoet (CAGR) aangaande prijsverhogingen voor het kleingebruikerspakket, zoals deze werden vastgesteld tussen 2006 en 2016. We zien sinds 2017 dan ook dat de algemene marge van bpost daalt, maar dat de marge op kleingebruikerspakket niettemin erg hoog blijft (met [25-35]% anno 2020).

Met zijn reactie van 15 september 2021, op het ontwerpbesluit van het BIPT, stelt bpost dat het de toevoeging van de reële prijsverhoging van de prior postzegel aan deze grafiek niet pertinent vindt.

Figuur 4: Vergelijking van reële prijsverhoging postzegeltarief prior (stukprijs) en reële prijsverhoging kleingebruikerspakket (KGP) met enerzijds de maximale geschatte prijsverhoging aangaande het KGP volgens het advies van het BIPT van 19 oktober 2017 en anderzijds de gerealiseerde (KGP) samengestelde gemiddelde prijsstijging (CAGR) over de periode 2006-2016 (2017-2022)

Bron: BIPT

58. *Volumewijziging kleingebruikerspakket wijkt echter af van algemene volumewijziging*

De diensten binnen het kleingebruikerspakket worden grotendeels gezamenlijk behandeld, zoals bij sortering en distributie, met de andere (bulk)diensten aangeboden door bpost. Ook de volumewijzigingen zouden zodoende, in tegenstelling tot wat voorgeschreven wordt door artikel 19, §1, 2° van de wet van 26 januari 2018, globaal en niet op basis van het kleingebruikerspakket dienen bekeken te worden. Reeds in het verleden, voor de periode tussen 2017 en 2019, werd vastgesteld dat de daling aangaande brievenpost in het algemeen lager ligt dan deze specifiek voor de enkelstukken (zijnde het kleingebruikerspakket). Voor 2020 publiceerde bpost een algemene daling aangaande nationale brievenpost van -12%, voor 'National mail <=2kg' en 'National registered' binnen het kleingebruikerspakket zien we echter een gewogen gemiddelde daling van -[VERTROUWELIJK]%

59. *Volume-effecten door significante prijsstijgingen maken net nieuwe prijsstijgingen mogelijk*

De rechtstreekse compensatie voor volumedalingen is een systeem dat net verdere prijsstijgingen kan uitlokken. Immers, significante prijsstijgingen zullen verdere, sterkere volumedalingen uitlokken³¹; de meer prijsgevoelige gebruikers zullen, waar mogelijk, minder brieven gaan sturen of overschakelen op alternatieven, waarna bijgevolg de prijzen opnieuw kunnen stijgen omdat volumedalingen zich zullen hebben voorgedaan. Kleine gebruikers die geen alternatief hebben of hun volume niet kunnen laten dalen, worden in dergelijk geval stelselmatig met significant hogere prijzen geconfronteerd. Het huidig wettelijk kader laat niet toe deze problematiek, aangaande kostenoriëntatie en, op termijn i.g.v. verdere prijsstijging, mogelijk ook betaalbaarheid, te remediëren.

3.4.3. Berekening van de inflatie

60. Het gezondheidsindexcijfer (basis = 2013) voor de maand april 2020 bedroeg 110,22. In 2021 bedroeg het gezondheidsindexcijfer voor de maand april 110,93.

61. De inflatie wordt als volgt berekend :

$$\frac{I_{n-1}}{I_{n-2}} = 110,93/110,22 = 1,0064 \text{ (d.i. een inflatie van 0,64\%)}$$

3.4.4. Berekening van het plafond

62. Artikel 19, § 3, van de wet van 26 januari 2018 schrijft voor:

“Indien de aanbieder van de universele dienst zijn prijzen tijdens een kalenderjaar niet zo veel verhoogt als is toegestaan ingevolge de toepassing van de price-cap bedoeld in artikel 18, § 1, en berekend volgens de formule vastgesteld in paragraaf 1, mag hij die overblijvende marge in de loop van de volgende drie jaar gebruiken. Dezelfde regel geldt wanneer er geen tariefaanpassingen hebben plaatsgevonden.”

63. Voorafgaandelijk aan dit besluit werden reeds drie berekeningen uitgevoerd volgens de price-capformule uit artikel 18, § 1 van de wet van 26 januari 2018. Er bestaan drie niet-gebruikte marges; namelijk van 2,61% uit 2019, 0,11% uit 2020 en 1,96% uit 2021.

64. Het toegestane maximum voor 2022 wordt berekend volgens deze formule:

$$\left(\frac{I_{n-1}}{I_{n-2}} * [1 - X] - 1 \right)$$

+ ongebruikte marge (n-3) + ongebruikte marge (n-2) + ongebruikte marge (n-1)

65. De gewogen verhogingen voor het jaar 2022 mogen dus niet hoger zijn dan:

66. $[(110,93/110,22)*(1-(-10,979\%))-1] + 2,61\% + 0,11\% + 1,96 = 16,37\%$

³¹ De e-substitution trend zorgt uiteraard an sich reeds voor een zekere volumedaling, die onafhankelijk is van verdere prijsstijgingen.

67. Het toegestane maximum voor 2022 bedraagt dus 16,37%.

3.4.5. Toepassing van het plafond

68. De samenvattende tabel voor de price-cap voorgesteld door bpost bevindt zich in bijlage 3.

69. Men kan vaststellen dat het gewogen totaal van de voorgestelde verhogingen 6,37% bedraagt. Dat totaal is lager dan het totale maximale plafond van 16,37% (inclusief overgedragen marges uit 2019, 2020 en 2021), dat werd berekend in punt 3.4.4. Er is zodoende nog steeds de ongebruikte marge van 2020 (0,11%) die bpost op basis van de wet van 26 januari 2018 nog het volgende jaar (zodoende voor de tariefverhoging 2023) kan gebruiken, evenals de ongebruikte marge 2021 (1,96%) die bpost de volgende twee jaar nog kan gebruiken, en tot slot nog de ongebruikte marge 2022 (5,32%) die bpost in de loop van de volgende drie jaar nog kan gebruiken.

4. Algemene conclusie

70. Het onderzoek van de gegevens waarvan het BIPT kennis heeft gehad, heeft geen inbreuk laten blijken op de principes van tarifaire uniformiteit, non-discriminatie en transparantie wat betreft de tariefverhogingen van het kleingebruikerspakket voor 2022.
71. Wat betreft de conformiteit met het tariefprincipe van kostenoriëntering zitten de verhogingen van de enkelstuktarieven die bpost op 1 januari 2022 wenst toe te passen voor de zendingen die begrepen zijn in het kleingebruikerspakket, onder het tariefplafond ("price-cap") dat vastgesteld wordt door de formule die vastgelegd is in artikel 19 van de wet van 26 januari 2018. Krachtens artikel 18 van diezelfde wet, worden deze tarieven vanaf 2022 dus vermoed te voldoen aan de principes van betaalbaarheid en kostenoriëntering.
72. Zoals reeds vermeld in zijn advies van 19 oktober 2017³², is het BIPT van oordeel dat de sinds 2018 vernieuwde price-capformule zoals opgenomen in de postwet er niet op afgestemd is om een effectieve controle van het principe van de kostenoriëntering te garanderen. Volumewijzigingen, de basis van de price-capformule, zijn immers slechts indirect gelieerd aan kosten. Er kan ook terecht worden getwijfeld aan de capaciteit van deze formule om op gepaste wijze de betaalbaarheid van de tarieven te verifiëren, gelet op de grootte van het verschil tussen het inflatiecijfer en zowel de verhoging die door bpost sinds 2018 werd toegepast als de verhoging die voor 2022 wordt gevraagd. Deze analyse bevestigt nogmaals de gegrondheid van de kritische opmerkingen die het BIPT geformuleerd heeft in het kader van de opstelling van de wet van 26 januari 2018.
73. De Raad besluit (conform de price cap formule van artikel 19, §1, 1° van de postwet) om alle door bpost gevraagde tariefverhogingen goed te keuren, welke mogen worden toegepast vanaf 1 januari 2022.
74. Dit besluit is onverminderd de algemene bevoegdheid van het BIPT om ex post de naleving van de postale regelgeving, met name op tarifair gebied³³, na te gaan. In het bijzonder wat nieuwe producten betreft, is het nuttig om te verduidelijken dat dit besluit geen afbreuk doet aan de bevoegdheid om ex post een controle uit te voeren. Deze bevoegdheid is gebaseerd op de artikelen 14, § 1, 3°, van de wet van 17 januari 2003 betreffende het statuut van het BIPT en artikel 17, § 1, van de wet van 26 januari 2018.

³² Advies van de Raad van het BIPT van 19 oktober 2017 met betrekking tot het wetsontwerp betreffende de postdiensten:

<https://bipt.be/operators/publication/advies-van-de-raad-van-het-bipt-van-19-oktober-2017-met-betrekking-tot-het-wetsontwerp-betreffende-de-postdiensten>

³³ Volgens de methodologie uitgezet in het Besluit van de Raad van het BIPT van 21 maart 2017 betreffende de analyse van het tariefvoorstel van bpost voor de volle stuktarieven voor het jaar 2017. Waarbij het BIPT een kostenoriëntatieanalyse uitvoerde door de marges van zes groeperingen van producten binnen het kleingebruikerspakket en het gehele kleingebruikerspakket te bekijken.

<https://www.bipt.be/operators/publication/besluit-van-21-maart-2017-betreffende-de-analyse-van-het-tariefvoorstel-van-bpost-voor-de-volle-stuktarieven-voor-het-jaar-2017>

5. Beroepsmogelijkheden

75. Overeenkomstig artikel 2, § 1, van de wet van 17 januari 2003 betreffende de rechtsmiddelen en de geschillenbehandeling naar aanleiding van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector hebt u de mogelijkheid om tegen dit besluit beroep in te stellen bij het Marktenhof, Poelaertplein 1, B-1000 Brussel. Het beroep wordt, op straffe van nietigheid die ambtshalve wordt uitgesproken, ingesteld door middel van een ondertekend verzoekschrift dat wordt ingediend ter griffie van het hof van beroep van Brussel binnen een termijn van zestig dagen na de kennisgeving van het besluit of bij gebreke aan een kennisgeving, na de publicatie van het besluit of bij gebreke aan een publicatie, na de kennisname van het besluit.
76. Het verzoekschrift bevat op straffe van nietigheid de vermeldingen vereist door artikel 2, § 2, van de wet van 17 januari 2003 betreffende de rechtsmiddelen en de geschillenbehandeling naar aanleiding van de wet van 17 januari 2003 met betrekking tot het statuut van de regulator van de Belgische post- en telecommunicatiesector. Indien het verzoekschrift elementen bevat die u als vertrouwelijk beschouwt, dan moet u dat uitdrukkelijk aangeven en op straffe van nietigheid, een niet-vertrouwelijke versie van dat verzoekschrift indienen. Het BIPT publiceert op zijn website het verzoekschrift dat door de griffie van het gerecht genotificeerd is. Elke belanghebbende partij kan in de zaak tussenkomen binnen dertig dagen na deze publicatie.

Axel Desmedt
lid van de Raad

Bernardo Herman
lid van de Raad

Luc Vanfleteren
lid van de Raad

Michel Van Bellinghen
voorzitter van de Raad

Bijlage 1. Berekening van het gewogen gemiddelde van de tariefverhogingen

[VERTROUWELIJK]

Bron: bpost

Bijlage 2. Impact van de eindrechten

[VERTROUWELIJK]

Augmentation TD 2020 vs 2019

[VERTROUWELIJK]

Bron: bpost

Bijlage 3. Samenvatting van de berekening van de price-cap uitgevoerd door bpost

[VERTROUWELIJK]

Bron: bpost